

ורמכט

(Wehrmacht; 'הכוח הצבאי'). שמם של הכוחות החמושים של גרמניה ב-1935-1945. השם 'ו', שבא במקום השם הקודם רייכסור שהיה נהוג בימי הרפובליקה של ויימר, נתקבל עם הנהגת חובת שירות צבאי (בניגוד לחוזה ורסי) ב-16 במרס 1935. באפריל 1938 היו בחיל היבשה 28 דיוויזיות, ובתחילת מלחמת-העולם השנייה – 75 דיוויזיות ובהן 24,000 קצינים בשירות פעיל וכ-2,700,000 חיילים, וזאת לעומת 100,000 אנשי-צבא, ובהם 4,000 קצינים, שהיו רשמית ברייכסור.

מ-1938 לכול המאוחר התקדמה האינדוקטרינציה הנאצית בו' בצעדי ענק, במיוחד הודות להצלחות הבזק של היטלר בסיפוח שטחים בלי מלחמה (אוסטריה; חבל הסוודים; בוהמיה ומורביה; ממל) ולשילוב השנתונים של חייבי שירות צבאי בחינוך הנאצי כבר לפני שירותם בצבא, במסגרת ה*היטלריוגנד ושירות העבודה של הרייך. הביקורת שעדיין נשמעה אחרי המערכה בפולין בספטמבר 1939 על מעשי התועבה של הנאצים, נדמה רובה אחרי הניצחון על צרפת במאי-יוני 1940. כמעט שלא קמו עוד מתנגדים לפקודות הנפשעות של היטלר ב'מלחמה האידיאולוגית' נגד ברית-המועצות שהחלה ביוני 1941. רק כאשר התברר, בסתיו 1941, שלא היה אפשר לקיים את לוח הזמנים של תוכניות 'מיבצע ברברוסה' ושצריך היה להביא בחשבון במזרח אפשרות של מלחמה ארוכה – רק אז נשמעו בו' השגות על היטלר. רק מיעוט קטן בו' דחה מראש את המדיניות האלימה של היטלר. מיעוט זה, שבחלקו נוטרל, עמל זמן רב, לשווא, ליצור בסיס רחב יותר לאופוזיציה הצבאית נגד היטלר ולמצוא בארצות חוץ תמיכה לתוכנית הפיכה. מצד שני היה עד לרצח המונים בידי *אינזצגרופן. יחידות של הו' נטלו חלק ככוח עזר בפעולות הרצח, ומפקדים אחדים, כגון ולטר פון *ריכנאו, הצדיקו בפקודותיהם את המסע לרציחת היהודים. תקוות שווא לניצחון, יריבויות בין הפלדמרשלים ובין החילות, החשש מפני עוד *אגדת 'נעיצת הפגיון בגב' – כול אלה היו שוב ושוב בעוכרי פעולה מוצלחת של מעמד הקצונה נגד היטלר, אפילו ב-1943-1944. ההומוגניות המהוללת של מעמד הקצינים השמרני כבר לא היתה קיימת, גם לא בחיל היבשה שנודע במיוחד בשמרנותו. הדבר התברר סופית אחרי כשלוש נסיון ההתנקשות בהיטלר ב-20 ביולי 1944, כשהרכיבו בכירי הגנרלים הגרמנים בית-דין-של-כבוד ומיהרו להדיח את כול החברים שנחשדו, ולו אף בעקיפי עקיפין, בקשר להתנקשות, ובכך הסגירם לידי הגסטפו ולידי 'בית-הדין העממי'.

ב-1938 הקים היטלר את ה-OKW (Oberkommando der Wehrmacht) – הפיקוד העליון של הו'), בראשותו של וילהלם *קיטל, כגון מייעץ ומתאם. ה-OKW אמור היה לתאם את פעולות ה-OKH (Oberkommando des Heeres) – הפיקוד העליון של צבא היבשה) ה-

OKM-וה-OKL (Oberkommando der Luftwaffe – הפיקוד העליון של חיל האוויר) ו-OKL (Oberkommando der Kriegsmarine – הפיקוד העליון של חיל הים). בראשית המלחמה ניהל ה-OKH את רוב הפעולות, כי המלחמה התנהלה בעיקרה ביבשה. במהלך המלחמה העביר היטלר דיוויזיות מפיקודו של ה-OKH לפיקודו של ה-OKW, ובכך הפך את ה-OKW לפיקוד קרבי. בסוף 1941 היו כול זירות המלחמה בפיקודו של ה-OKW, פרט לחזית המזרח שנשארה בפיקודו של ה-OKH.

ב-1943, כשחלפה מכבר נקודת השיא של ה', במיוחד באשר לציוד, עדיין היו 13,555,000 נתונים לפיקודו של ה-OKW (ראה טבלה).

התיזה שהושמעה אחרי המלחמה, ושלפיה כאילו ה' לא ידע על ה'פתרון הסופי' ועל פשעי הנאצים האחרים – קל מאוד לנתץ אותה, למיזער באשר לפיקוד העליון של ה' (OKW) ולפיקוד העליון של חיל היבשה (OKH).

ורמכט (1943)

חיילים

צבא היבשה 4,647,000

חיל האוויר 990,000

חיל הים 170,000

כוחות ברייך ובמזרח 526,000

חיל אוויר ברייך ובמזרח 393,000

כוחות מילואים של צבא היבשה 1,767,000

כוחות מילואים ויחידות אימונים של חיל האוויר 363,000

כוחות מילואים ויחידות אימונים של חיל הים 617,000

ואפן ס"ס 280,000

כוחות מילואים של הוואפן ס"ס 70,000

סך כול החיילים 9,823,000

אחרים

ס"ס ומשטרה 600

*אוסטבטליונים, *היויס, *גיוס איטלקי חדש' 939,000

נספחים לו' (עובדי *'ארגון טוט', הצלב האדום הגרמני,

שירות העבודה הארצי, רכבת הרייך, דואר הרייך,

מינהל המכס ועוד) 967,000

שבויי מלחמה ועצורים 1,226,000

סך כול האחרים 3,732,000

סך כול הנתונים לפיקודו של ה-OKW 13,555,000

